

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (devītā palāta)

2024. gada 22. februārī*

Apelācija – Institucionālās tiesības – Eiropas pilsoņu iniciatīva – Regula (ES) Nr. 211/2011 – Ierosinātās pilsoņu iniciatīvas reģistrācija – 4. panta 2. punkta b) apakšpunkts – Priekšlikums, kas nav acīmredzami ārpus Eiropas Komisijas pilnvarām iesniegt Savienības tiesību akta priekšlikumu, lai īstenotu Līgumus – Pierādīšanas pienākums – Komisijas pilnvaras veikt daļēju reģistrāciju

Lietā C-54/22 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2022. gada 27. janvārī iesniegusi

Rumānija, ko pārstāv *L.-E. Baţagoi, M. Chicu, E. Gane* un *L. Liţu*, pārstāves,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

pārējie lietas dalībnieki –

Eiropas Komisija, ko pārstāv *H. Croce* un *C. Urraca Caviedes*, pārstāvji,

atbildētāja pirmajā instancē,

Ungārija, ko pārstāv *M. Z. Fehér* un *K. Szíjjártó*, pārstāvji,

persona, kas iestājusies lietā pirmajā instancē,

TIESA (devītā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja *O. Spinjana-Matei* [*O. Spineanu-Matei*], tiesneši *S. Rodins* [*S. Rodin*] (referents) un *L. S. Rosi* [*L. S. Rossi*],

ģenerālvokāts: *N. Emiliu* [*N. Emiliou*],

sekretārs: *A. Kalots Eskobars* [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2023. gada 5. oktobra tiesas sēdē,

* Tiesvedības valoda – rumāņu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Ar apelācijas sūdzību Rumānija lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2021. gada 10. novembra spriedumu Rumānija/Komisija (T-495/19, turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”, EU:T:2021:781), ar kuru minētā tiesa ir noraidījusi Rumānijas prasību atcelt Komisijas Lēmumu (ES) 2019/721 (2019. gada 30. aprīlis) par ierosināto pilsoņu iniciatīvu “Kohēzijas politika reģionu vienlīdzībai un reģionālo kultūru ilgtspējai” (OV 2019, L 122, 55. lpp.; turpmāk tekstā – “strīdīgais lēmums”).

Atbilstošās tiesību normas

- 2 Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 211/2011 (2011. gada 16. februāris) par pilsoņu iniciatīvu (OV 2011, L 65, 1. lpp., un labojums – OV 2012, L 94, 49. lpp.) 1., 2., 4. un 10. apsvērumā bija noteikts:

“(1) [LES] nostiprina [Eiropas] Savienības pilsonību un turpina nostiprināt Savienības demokrātisko darbību, *inter alia* nosakot, ka ikvienam pilsonim ir tiesības piedalīties Savienības demokrātiskajā dzīvē, izmantojot Eiropas pilsoņu iniciatīvu [(turpmāk tekstā – “EPI”)]. Minētā procedūra dod pilsoņiem iespēju tieši vērsties pie [Eiropas] Komisijas un aicināt to iesniegt priekšlikumu Savienības tiesību aktam Līgumu īstenošanai, kas ir līdzīga tiesībām, kuras Eiropas Parlamentam tiek piešķirtas saskaņā ar [LESD] 225. pantu un [Eiropas Savienības] Padomei – saskaņā ar LESD 241. pantu.

(2) Procedūrām un noteikumiem, kas nepieciešami [EPI], vajadzētu būt skaidriem, vienkāršiem, viegli īstenojamiem un samērojamiem ar [EPI] būtību, lai veicinātu pilsoņu līdzdalību un padarītu Savienību viņiem pieejamāku. Ar tiem jāpanāk saprātīgs līdzsvars starp tiesībām un pienākumiem.

[..]

(4) Komisijai pēc pieprasījuma būtu jāsniedz pilsoņiem informācija un neoficiālas konsultācijas par [EPI], jo īpaši par reģistrēšanas kritērijiem.

[..]

(10) Lai nodrošinātu saskaņotību un pārredzamību attiecībā uz ierosinātajām [EPI] un novērstu to, ka parakstus vāc [EPI] priekšlikumam, kurš neatbilst šajā regulā paredzētajiem nosacījumiem, minētās iniciatīvas būtu obligāti jāreģistrē tīmekļa vietnē, ko Komisija darījusi pieejamu, pirms no pilsoņiem tiek vākti vajadzīgie paziņojumi par atbalstu. Komisijai būtu jāreģistrē visas ierosinātās [EPI], kuras atbilst šajā regulā paredzētajiem nosacījumiem. Komisijai būtu jāveic reģistrācija saskaņā ar labas pārvaldības vispārīgajiem principiem.”

- 3 Regulas Nr. 211/2011 1. pantā bija paredzēts:

“Ar šo regulu nosaka procedūras un nosacījumus, kas nepieciešami [EPI], kā paredzēts LES 11. pantā un LESD 24. pantā.”

4 Atbilstoši šīs regulas 2. pantam:

“Šajā regulā izmanto šādas definīcijas:

1) “[EPI]” ir iniciatīva, kas iesniegta Komisijai saskaņā ar šo regulu un ar ko aicina Komisiju saskaņā ar tās pilnvarām iesniegt atbilstīgu priekšlikumu jautājumos, kuros pēc pilsoņu ieskata Līgumu īstenošanai ir nepieciešams Savienības tiesību akts, un kura ir saņēmusi vismaz viena miljona tiesīgo parakstītāju atbalstu, kuri pārstāv vismaz vienu ceturtdaļu visu dalībvalstu;

[..]

3) “organizatori” ir fiziskas personas, kas veido pilsoņu komiteju, kura ir atbildīga par [EPI] sagatavošanu un iesniegšanu Komisijai.”

5 Minētās regulas 4. panta 1.–3. punktā bija paredzēts:

“1. Pirms uzsākt paziņojumu par atbalstu ierosinātajai [EPI] vākšanu no parakstītājiem, organizatoriem izvirza prasību reģistrēt minēto iniciatīvu Komisijā, sniedzot II pielikumā minēto informāciju, jo īpaši par ierosinātās [EPI] priekšmetu un mērķiem.

[..]

2. Divos mēnešos pēc II pielikumā norādītās informācijas saņemšanas Komisija reģistrē ierosināto [EPI], piešķirot tai vienreizēju reģistrācijas numuru, un nosūta apstiprinājumu organizatoriem, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

[..]

b) ierosinātā [EPI] nav acīmredzami ārpus Komisijas pilnvarām iesniegt Savienības tiesību akta priekšlikumu, lai īstenotu Līgumus;

[..]

3. Komisija atsakās reģistrēt iniciatīvu, ja nav ievēroti 2. punktā minētie nosacījumi.

Ja Komisija atsakās reģistrēt ierosināto [EPI], tā informē organizatorus par šāda atteikuma iemesliem un visiem iespējamiem tiesas un ārpus tiesas aizsardzības līdzekļiem, kas viņiem pieejami.”

6 Šīs pašas regulas II pielikumā, kurš attiecas uz informāciju, kas nepieciešama EPI priekšlikuma reģistrēšanai, bija noteikts pienākums sniegt informācijas kopumu, lai reģistrētu šādu ierosinājumu, proti, [EPI] nosaukumu, priekšmetu, tās mērķu aprakstu, attiecībā uz kuriem Komisija tiek aicināta rīkoties, un Līgumu noteikumus, kurus organizatori uzskata par atbilstīgiem attiecībā uz ierosināto rīcību. Turklāt šajā pielikumā bija paredzēts, ka organizatori var sniegt sīkāku informāciju par priekšlikuma priekšmetu, mērķiem un priekšvēsturi.

7 Regula Nr. 211/2011 no 2020. gada 1. janvāra ir atcelta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/788 (2019. gada 17. aprīlis) par Eiropas pilsoņu iniciatīvu (OV 2019, L 130, 55. lpp.).

Tiesvedības priekšvēsture un strīdīgais lēmums

- 8 No pārsūdzētā sprieduma izrietošās tiesvedības priekšvēstures apkopojums ir šāds.
- 9 2013. gada 18. jūnijā Komisijai tika iesniegts EPI priekšlikums “Kohēzijas politika reģionu vienlīdzībai un reģionālo kultūru ilgtspējai” (turpmāk tekstā – “aplūkoto EPI priekšlikums”).
- 10 Ar 2013. gada 25. jūlija Lēmumu C(2013) 4975 final Komisija noraidīja pieteikumu reģistrēt aplūkoto EPI priekšlikumu, pamatojot ar to, ka pēdējais minētais priekšlikums acīmredzami ir ārpus Komisijas pilnvarām iesniegt Savienības tiesību akta priekšlikumu, lai īstenotu Līgumus Regulas Nr. 211/2011 4. panta 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē.
- 11 Ar 2016. gada 10. maija spriedumu *Izsák un Dabis*/Komisija (T-529/13, EU:T:2016:282) Vispārējā tiesa noraidīja atcelšanas prasību, kas tika celta pret Lēmumu.
- 12 Izskatot apelācijas sūdzību, Tiesa ar 2019. gada 7. marta spriedumu *Izsák un Dabis*/Komisija (C-420/16 P, EU:C:2019:177) atcēla šo Vispārējās tiesas spriedumu un, pašai pieņemot galīgo spriedumu par prasību, atcēla Lēmumu C(2013) 4975 final.
- 13 It īpaši šī sprieduma 61. un 62. punktā Tiesa nosprieda, ka, lai novērtētu, vai ir ievērots Regulas Nr. 211/2011 4. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētais reģistrācijas nosacījums, jautājums par to, vai saistībā ar EPI ierosinātais pasākums ietilpst Komisijas pilnvarās, atbilstoši kurām tā var iesniegt Savienības tiesību akta priekšlikumu, lai īstenotu Līgumus, šīs tiesību normas izpratnē *prima facie* nav jautājums par faktiem vai pierādījumu novērtējumu, bet gan būtībā jautājums par attiecīgo Līgumu noteikumu interpretāciju un piemērošanu. Līdz ar to šajā stadijā šai iestādei nav jāpārlicinās ne par to, ka ir sniegti pierādījumi par visiem tajā minētajiem faktiem, ne par to, ka priekšlikuma un ierosināto pasākumu pamatojums ir pietiekams, bet gan vienīgi jāpārbauda, vai no objektīvā viedokļa šādi pasākumi, tos aplūkojot abstrakti, varētu tikt veikti, balstoties uz Līgumiem.
- 14 2019. gada 30. aprīlī Komisija pieņēma strīdīgo lēmumu, ar kuru aplūkotās EPI priekšlikums tika reģistrēts šī lēmuma 1. panta 2. punktā precizētajā apmērā.
- 15 Strīdīgā lēmuma 1. un 2. apsvērumā Komisija identificēja aplūkotā EPI priekšlikuma priekšmetu un mērķus, kādi tie izrietēja no organizatoru sniegtās informācijas.
- 16 Tādējādi saskaņā ar šiem apsvērumiem šī priekšlikuma mērķis bija panākt, lai Savienība kohēzijas politikā pievērstu īpašu uzmanību reģioniem, kuru etniskās, kultūras, reliģijas vai lingvistiskās īpatnības atšķiras no apkārtējo reģionu īpatnībām. Šiem reģioniem, ieskaitot ģeogrāfiskas zonas bez struktūrām ar administratīvām pilnvarām, būtu jānodrošina jebkādu ekonomisku atšķirību vai atpalcības salīdzinājumā ar apkārtējiem reģioniem novēršana, atbalsts ekonomikas attīstībai un ekonomiskās, sociālās un teritoriālas kohēzijas nosacījumu saglabāšana tādējādi, ka to īpatnības saglabājas nemainītas. Šai nolūkā šiem reģioniem būtu jābūt tādām pašām iespējām piekļūt dažādiem Savienības fondiem un saglabāt savas īpatnības, kā arī tiem būtu jānodrošina pienācīga ekonomiska attīstība tādējādi, lai Savienības attīstība varētu būt ilgtspējīga un tiktu saglabāta tās kultūras daudzveidība.

- 17 Strīdīgā lēmuma 3. un 4. apsvērumā Komisija norādīja – lai veicinātu to, ka Savienības pilsonis izmanto EPI mehānismu un galu galā piedalās Savienības demokrātiskajā dzīvē, attiecībā uz EPI paredzētajām procedūrām un nosacījumiem ir jābūt skaidriem, vienkāršiem, viegli īstenojamiem un samērīgiem ar EPI būtību.
- 18 Strīdīgā lēmuma 5. apsvērumā Komisija precizēja:
- “Savienības tiesību aktus Līgumu īstenošanas nolūkā var pieņemt, lai noteiktu struktūrfondu uzdevumus, prioritāros mērķus un organizāciju, kas var ietvert arī fondu apvienošanu, saskaņā ar [LESD] 177. pantu.”
- 19 Strīdīgā lēmuma 6. apsvērumā Komisija norādīja, ka aplūkotais EPI priekšlikums, “ciktāl [tā] mērķis ir Komisijas priekšlikumi tiesību aktiem, ar ko nosaka struktūrfondu uzdevumus, prioritāros mērķus un organizāciju, ievērojot nosacījumu, ka finansējamās darbības ļauj stiprināt Savienības ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju”, nav acīmredzami ārpus Komisijas pilnvarām Regulas Nr. 211/2011 4. panta 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē.
- 20 Strīdīgā lēmuma 1. pantā ir noteikts:
- “1. Ar šo reģistrē ierosināto [EPI].
2. Paziņojumus par atbalstu šai ierosinātajai pilsoņu iniciatīvai var vākt, balstoties uz izpratni, ka iniciatīvas mērķis ir izstrādāt Komisijas priekšlikumus tiesību aktiem, ar ko nosaka struktūrfondu uzdevumus, prioritāros mērķus un organizāciju, ievērojot nosacījumu, ka finansējamās darbības ļauj stiprināt Savienības ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju.”

Prasība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

- 21 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2019. gada 8. jūlijā, Rumānija cēla prasību atcelt strīdīgo lēmumu.
- 22 Ar procesuālu rakstu, kas iesniegts 2019. gada 8. oktobrī, Ungārija lūdza atļauju iestāties šajā tiesvedībā Komisijas prasījumu atbalstam.
- 23 Prasības pamatojumam Rumānija izvirzīja divus pamatus, pirmkārt, par Regulas Nr. 211/2011 4. panta 2. punkta b) apakšpunkta pārkāpumu un, otrkārt, par LESD 296. panta otrās daļas pārkāpumu.
- 24 Pārsūdzētajā spriedumā Vispārējā tiesa vispirms atzina prasību par pieņemamu, uzskatot, ka strīdīgais lēmums ir apstrīdams tiesību akts LESD 263. panta izpratnē.
- 25 Pēc tam tā nosprieda, ka šajā lēmumā Komisija ir juridiski pietiekami izklāstījusi iemeslus, kas pamato aplūkotā EPI priekšlikuma reģistrāciju.
- 26 Visbeidzot, Vispārējā tiesa būtībā nosprieda, ka Komisija nav pieļāvusi nekādu tiesību kļūdu, reģistrācijas stadijā uzskatot, ka aplūkotais EPI priekšlikums nav acīmredzami ārpus pilnvarām, kas Komisijai ļauj iesniegt tiesību akta priekšlikumu, lai īstenotu Līgumus.
- 27 Līdz ar to Vispārējā tiesa prasību noraidīja kā nepamatotu.

Lietas dalībnieku prasījumi apelācijas tiesvedībā

- 28 Rumānijas prasījumi Tiesai ir šādi:
- atcelt pārsūdzēto spriedumu un strīdīgo lēmumu;
 - pakārtoti atcelt pārsūdzēto spriedumu un nodot lietu atpakaļ izskatīšanai Vispārējā tiesā, un
 - piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanas izdevumus.
- 29 Komisija un Ungārija lūdz Tiesu noraidīt apelācijas sūdzību un piespriest Rumānijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par apelācijas sūdzību

- 30 Apelācijas sūdzības pamatojumam Rumānija izvirza vienu pamatu, kas attiecas uz Regulas Nr. 211/2011 4. panta 2. punkta b) apakšpunkta, lasot to kopsakarā ar LES 5. panta 2. punktu, pārkāpumu. Šim pamatam ir divas daļas, no kurām katra attiecas uz šīs tiesību normas kļūdainu interpretāciju saistībā ar Komisijas rīcības brīvību noteikt, vai EPI priekšlikums ir jāreģistrē.

Par vienīgā pamata pirmo daļu

Lietas dalībnieku argumenti

- 31 Ar vienīgā pamata pirmo daļu, kas ietver divus iebildumus, Rumānija apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir kļūdaini interpretējusi vienu no nosacījumiem, kuriem EPI pieteikumam ir jāatbilst, lai Komisija to reģistrētu, proti, Regulas Nr. 211/2011 4. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzēto nosacījumu. Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 105. un 106. punktā neesot ņēmusi vērā kritērijus, uz kuriem pamatojoties Komisijai ir jāizvērtē, vai EPI priekšlikums atbilst šim nosacījumam.
- 32 Ar pirmo iebildumu Rumānija pārmet Vispārējai tiesai, ka tā pārsūdzētā sprieduma 105. punktā ir kļūdaini nospriedusi, ka Komisija var atteikties reģistrēt EPI priekšlikumu tikai tad, ja tā no pārbaudes, ko tā veikusi saskaņā ar šo tiesību normu, secina, ka tai šķiet pilnībā izslēgts, ka, pamatojoties uz šo tiesību normu, tā var iesniegt Savienības tiesību akta priekšlikumu, lai īstenotu Līgumus.
- 33 Proti, no 2019. gada 7. marta sprieduma *Izsák un Dabis*/Komisija (C-420/16 P, EU:C:2019:177) 61. un 62. punkta izrietot, ka Komisijai, lai izvērtētu minētajā tiesību normā paredzētā reģistrācijas nosacījuma ievērošanu, ir vienīgi jāpārbauda, vai objektīvi piedāvātie pasākumi, kas ir paredzēti abstrakti, varētu tikt veikti, pamatojoties uz Līgumiem. Turklāt saskaņā ar šo judikatūru, veicot šo pārbaudi, Komisijai būtu jāatsaucas uz ierosinātās EPI priekšmetu un mērķiem, kādi tie izriet no Regulas Nr. 211/2011 II pielikumā minētās obligātās un attiecīgā gadījumā papildu informācijas, ko ir snieguši organizatori. No tā izrietot, ka Komisijai, veicot pārbaudi, kas tai jāīsteno saskaņā ar Regulas Nr. 211/2011 4. panta 2. punkta b) apakšpunktu, ir ierobežota rīcības brīvība, līdz ar to minētā pārbaude ir jāveic, vienīgi ņemot vērā to Līgumu priekšmetu, mērķus, kā arī tiesību normas, kurus organizatori ir minējuši ierosinātajā EPI.

- 34 Rumānija uzskata, ka pārsūdzētā sprieduma 105. punktā Vispārējā tiesa nav ievērojusi šīs pārbaudes un līdz ar to Regulas Nr. 211/2011 4. panta 2. punkta b) apakšpunkta, lasot to kopā ar šīs regulas II pielikumu, tvērumu, netieši uzliekot Komisijai pienākumu izvērtēt EPI priekšlikumu, ņemot vērā visas Līgumu tiesību normas, tostarp tās, kuras organizatori nav skaidri minējuši viņu sniegtajā informācijā. Taču šāda pārbaude neesot vienkārša EPI priekšlikuma pārbaude *in abstracto* un turklāt radītu sajukumu starp EPI dažādajiem posmiem.
- 35 Ar otro iebildumu Rumānija pārmet Vispārējai tiesai, ka tā pārsūdzētā sprieduma 106. punktā ir uzskatījusi, ka, pat ja tai šķiet ļoti apšaubāmi, ka ierosinātā EPI ietilpst tās pilnvarās iesniegt Savienības tiesību akta priekšlikumu, lai īstenotu Līgumus, Komisijai ir pienākums reģistrēt šo priekšlikumu, lai uzsāktu politiskas debates iestādēs.
- 36 Šajā ziņā 2019. gada 19. decembra spriedumam *Puppinck u.c./Komisija* (C-418/18 P, EU:C:2019:1113), uz kuru Vispārējā tiesa esot balstījies šajā kontekstā, neesot nozīmes, jo lietā, kurā tika taisīts šis spriedums, Tiesai esot bijis jālemj par reģistrācijas sekām un it īpaši par to, vai Komisijai bija pienākums ierosināt pasākumus, kas atbilst minētajā lietā aplūkotajai EPI.
- 37 Katrā ziņā interpretācija, ko Vispārējā tiesa ir sniegusi pārsūdzētā sprieduma 106. punktā, pēc ierosinātās EPI reģistrācijas varot izraisīt diskusijas par ierosinātajiem aktiem, kuri patiesībā neietilpst Savienības kompetencē. Proti, šāda interpretācija, ar kuru praksē jebkura pārbaude par Savienības kompetences jomas ievērošanu tiktu atlikta uz nākamo Regulas Nr. 211/2011 10. pantā paredzēto stadiju, reģistrācijas posmam atņemtu jebkādu lietderīgo iedarbību.
- 38 Komisija un Ungārija uzskata, ka vienīgā pamata pirmā daļa ir jānoraida kā nepamatota. Komisija uzskata, ka šī daļa katrā ziņā ir neefektīva.

Tiesas vērtējums

- 39 Vispirms, runājot par principiem, kas reglamentē EPI priekšlikuma reģistrācijas procesu, ir jāatgādina, ka Regulas Nr. 211/2011 4. panta 2. punkta b) apakšpunktā ir paredzēts, ka Komisija reģistrē EPI priekšlikumu, ja tas “nav acīmredzami ārpus Komisijas pilnvarām iesniegt Savienības tiesību akta priekšlikumu, lai īstenotu Līgumus”.
- 40 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru šis reģistrācijas nosacījums atbilstoši EPI mērķiem, kādi tie ir minēti Regulas Nr. 211/2011 preambulas 1. un 2. apsvērumā un kas it īpaši ir pilsoņu līdzdalības Savienības demokrātiskajā dzīvē sekmēšana un Savienības padarīšana par pieejamāku, Komisijai, kurai ir iesniegts EPI priekšlikums, ir jāinterpretē un jāpiemēro tādā veidā, lai nodrošinātu EPI vieglu pieejamību (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2017. gada 12. septembris, *Anagnostakis/Komisija*, C-589/15 P, EU:C:2017:663, 49. punkts; 2019. gada 7. marts, *Izsák un Dabis/Komisija*, C-420/16 P, EU:C:2019:177, 53. punkts, kā arī 2022. gada 20. janvāris, Rumānija/Komisija, C-899/19 P, EU:C:2022:41, 44. punkts).
- 41 Līdz ar to tikai tad, kad EPI priekšlikums, ņemot vērā tā priekšmetu un mērķus, kādi tie izriet no obligāti sniedzamās un – attiecīgā gadījumā – papildu informācijas, ko organizatori snieguši atbilstoši Regulas Nr. 211/2011 II pielikumam, ir acīmredzami ārpus Komisijas pilnvarām iesniegt Savienības tiesību akta priekšlikumu, lai īstenotu Līgumus, Komisija ir tiesīga atteikties reģistrēt šo EPI priekšlikumu saskaņā ar minētās regulas 4. panta 2. punkta b) apakšpunktu

(spriedumu, 2017. gada 12. septembris, *Anagnostakis/Komisija*, C-589/15 P, EU:C:2017:663, 50. punkts, kā arī 2019. gada 7. marts, *Izsák un Dabis/Komisija*, C-420/16 P, EU:C:2019:177, 54. punkts).

- 42 Turklāt no Tiesas judikatūras arī izriet, ka, lai novērtētu, vai ir ievērots Regulas Nr. 211/2011 4. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētais reģistrācijas nosacījums, Komisijai ir vienīgi jāpārbauda, vai no objektīvā viedokļa EPI priekšlikumā piedāvātie pasākumi, tos aplūkojot abstrakti, varētu tikt veikti, pamatojoties uz Līgumiem (spriedums, 2022. gada 20. janvāris, Rumānija/Komisija, C-899/19 P, EU:C:2022:41, 46. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 43 No tā izriet, ka, tā kā pēc pirmās analīzes, kas veikta, ņemot vērā obligāto informāciju un attiecīgā gadījumā papildu informāciju, ko iesnieguši organizatori, nav pierādīts, ka EPI priekšlikums ir acīmredzami ārpus šīm Komisijas pilnvarām, šai iestādei šis priekšlikums ir jāreģistrē, ja vien ir izpildīti pārējie Regulas Nr. 211/2011 4. panta 2. punktā paredzētie nosacījumi (spriedums, 2022. gada 20. janvāris, Rumānija/Komisija, C-899/19 P, EU:C:2022:41, 47. punkts).
- 44 Rumānijas vienīgā pamata pirmā daļa, ar kuru tā būtībā pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir izmantojusi kļūdainu Regulas Nr. 211/2011 4. panta 2. punkta b) apakšpunkta interpretāciju, pārsūdzētā sprieduma 105. un 106. punktā precizējot Komisijas rīcības brīvības apjomu, lai noteiktu, vai EPI priekšlikums ir jāreģistrē, ir jāizvērtē, ņemot vērā šos apsvērumus.
- 45 Šīs daļas pirmais iebildums ir vērsts pret pārsūdzētā sprieduma 105. punktu, kurā Vispārējā tiesa būtībā uzskatīja, ka Komisija var atteikties reģistrēt EPI priekšlikumu tikai tad, ja, veicot pārbaudi atbilstoši Regulas Nr. 211/2011 4. panta 2. punkta b) apakšpunktam, tā nonāk pie secinājuma, ka var tikt pilnībā izslēgts, ka tā var iesniegt Savienības tiesību akta priekšlikumu, lai īstenotu Līgumus.
- 46 Šī dalībvalsts pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir uzskatījusi, ka, veicot šo pārbaudi, Komisija var atteikt EPI priekšlikuma reģistrāciju tikai tad, ja tā secina, ka “var tikt pilnībā izslēgts”, ka šis priekšlikums varētu tai ļaut iesniegt šādu tiesību akta priekšlikumu.
- 47 Šajā ziņā ir jānorāda, ka šajā punktā ir ietverti tādi secinājumi no minētā sprieduma 100.–104. punkta, kurus Rumānija šajā apelācijas sūdzībā nav kritizējusi. Tādējādi šajā noslēguma punktā Vispārējā tiesa ir vēlējusies vienīgi apkopot Tiesas judikatūru un atbilstošo Regulas Nr. 211/2011 tiesību normu tvērumu attiecībā uz pārbaudi, kas Komisijai ir jāveic saskaņā ar Regulas Nr. 211/2011 4. panta 2. punkta b) apakšpunktu un kas ir atgādināta minētajā 100.–104. punktā.
- 48 Lai gan pārsūdzētā sprieduma 105. punktā Vispārējā tiesa ir izmantojusi citus terminus vai citus formulējumus, nevis tos, kurus tā ir izmantojusi šī sprieduma 100.–104. punktā, tomēr no šī 105. punkta formulējuma nevar secināt, ka Vispārējā tiesa tajā būtu ieviesusi EPI priekšlikuma reģistrēšanas kritēriju, kas būtu pretrunā elementiem, kurus tā ir izklāstījusi minētā sprieduma 100.–104. punktā, un šī sprieduma 39.–43. punktā atgādinātajiem kritērijiem.
- 49 It īpaši, pretēji tam, ko apgalvo Rumānija, pārsūdzētā sprieduma 105. punkts nevar tikt interpretēts tādējādi, ka Vispārējā tiesa tajā būtu norādījusi uz Komisijas pienākumu pārbaudīt, vai tai iesniegtais EPI priekšlikums var tikt pamatots ar kādu no Līgumu tiesību normām, tostarp tām, kuras organizatori nav skaidri minējuši.

- 50 Katrā ziņā no pārsūdzētā sprieduma 110. punkta, kurš šajā apelācijas sūdzībā netiek kritizēts, izriet, ka šajā lietā LESD 177. pants, ko Komisija apstrīdētā lēmuma 5. apsvērumā ir identificējusi kā to tiesību aktu iespējamo juridisko pamatu, ko Savienība varētu pieņemt, bija viena no tiesību normām, kuru organizatori ir minējuši aplūkotajā EPI priekšlikumā. Tādējādi Komisija nav pamatojusi šī priekšlikuma reģistrāciju, ņemot vērā citu līguma tiesību normu, nevis to, kas bija norādīta minētajā priekšlikumā.
- 51 No tā izriet, ka iebildums, kas vērsts pret pārsūdzētā sprieduma 105. punktu, ir jānoraida kā nepamatots.
- 52 Otrais iebildums attiecas uz pārsūdzētā sprieduma 106. punktu, kurā Vispārējā tiesa būtībā ir norādījusi, ka, tā kā EPI mehānisma īpašā pievienotā vērtība izriet nevis no garantijas, ka tiks sasniegts rezultāts, bet gan no tās radītajām iespējām un izredzēm Eiropas pilsoņiem sākt politisku diskusiju Savienības iestādēs, nepastāvot vajadzībai sagaidīt likumdošanas procesa sākšanu, Komisijai, pat ja tai ir lielas šaubas par to, vai uz attiecīgo EPI priekšlikumu attiecas tās pilnvaras Regulas Nr. 211/2011 4. panta 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē, ir jāreģistrē minētais priekšlikums, lai ļautu iestādēm veikt politisku diskusiju, kas tiek sākta pēc šīs reģistrācijas.
- 53 Šis iebildums ir jāatzīst par neefektīvu, jo no šī punkta skaidri izriet, ka tā mērķis ir tikai apstiprināt secinājumu, ko Vispārējā tiesa ir izdarījusi minētā sprieduma 105. punktā, līdz ar to šajā 106. punktā ietvertajiem motīviem ir tikai pakārtots raksturs salīdzinājumā ar tiem, kas ir ietverti minētajā 105. punktā, kurus, kā tas izriet no šī sprieduma 47.–51. punkta, Rumānija veltīgi ir kritizējusi pirmajā iebildumā (pēc analogijas skat. spriedumu, 2020. gada 17. septembris, *Troszczynski/Parlaments*, C-12/19 P, EU:C:2020:725, 60. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 54 Ņemot vērā iepriekš minēto, apelācijas sūdzības vienīgā pamata pirmā daļa ir jānoraida kā daļēji nepamatota un daļēji neefektīva.

Par vienīgā pamata otro daļu

Lietas dalībnieku argumenti

- 55 Ar vienīgā pamata otro daļu Rumānija būtībā pārmet Vispārējai tiesai, ka tā pārsūdzētā sprieduma 116. punktā ir uzskatījusi, ka Komisija saskaņā ar Regulas Nr. 211/2011 4. panta 2. punkta b) apakšpunktu, kā to ir interpretējusi Tiesa, varēja “strukturēt”, “kvalificēt” vai pat daļēji reģistrēt aplūkoto EPI priekšlikumu, lai nodrošinātu vieglu EPI pieejamību, ar nosacījumu, ka tā ievēro tai uzlikto pienākumu norādīt pamatojumu un ka šī priekšlikuma saturs netiek sagrozīts.
- 56 Līdz ar to Vispārējā tiesa, izmantojot vispārīgos terminus, tāpat kā Komisija esot atteikusies, ņemot vērā visu organizatoru sniegto informāciju, pārbaudīt, vai aplūkotais EPI priekšlikums varētu tikt reģistrēts. Rumānija uzskata, ka visas sniegtās informācijas ņemšana vērā noteikti būtu likusi secināt, ka rīcība, kas pamatota ar LESD 174.–178. pantu, neļautu sasniegt aplūkotā EPI priekšlikuma īpašos mērķus, neizraisot LES 5. panta 2. punkta pārkāpumu. Pārsūdzētajā spriedumā Vispārējās tiesas pārbaudītajiem juridiskajiem pamatiem neesot nekādas nozīmes attiecībā uz aplūkotā EPI priekšlikuma patieso mērķi, tieši tāpēc, ka Vispārējā tiesa esot pārkāpusi Regulas Nr. 211/2011 4. panta 2. punktu, jo tā, neievērojot Tiesas judikatūru, neesot uzskatījusi, ka bija jāņem vērā visa organizatoru sniegtā informācija.

57 Katrā ziņā vispārīgs arguments par nepieciešamību nodrošināt vieglu EPI pieejamību pats par sevi nevar pamatot tāda EPI priekšlikuma reģistrāciju, kurā nav ievēroti visi Regulas Nr. 211/2011 4. panta 2. punktā paredzētie nosacījumi.

58 Komisija un Ungārija apgalvo, ka vienīgā pamata otrā daļa ir jānoraida kā nepamatota.

Tiesas vērtējums

59 Rumānijas vienīgā pamata otrā daļa attiecas uz pārsūdzētā sprieduma 116. punktu, kurā Vispārējā tiesa ir norādījusi šādi:

“[...] Komisijas rīcība, reģistrējot strīdīgo EPI priekšlikumu, “balstoties uz izpratni, ka iniciatīvas mērķis ir izstrādāt Komisijas priekšlikumus tiesību aktiem, ar ko nosaka struktūrfondu uzdevumus, prioritāros mērķus un organizāciju, ievērojot nosacījumu, ka finansējamās darbības ļauj stiprināt Savienības ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju”, atbilst Regulai Nr. 211/2011, kā Tiesa to ir interpretējusi [...], jo, kā jau ir norādīts, Komisijai minētās regulas 4. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētais reģistrācijas nosacījums ir jāinterpretē un jāpiemēro tā, lai nodrošinātu EPI vieglu pieejamību. Līdz ar to Komisija attiecīgā gadījumā var “strukturēt”, “kvalificēt” vai pat daļēji reģistrēt attiecīgo EPI priekšlikumu, lai nodrošinātu [EPI] vieglu pieejamību, ar nosacījumu, ka tā ievēro tai uzlikto pienākumu norādīt pamatojumu un ka šī priekšlikuma saturs netiek sagrozīts. Proti, šāds rīcības veids ļauj Komisijai tā vietā, lai atteiktos reģistrēt EPI priekšlikumu, reģistrēt to kvalificētā veidā, lai saglabātu ar Regulu Nr. 211/2011 sasniedzamā mērķa lietderīgo iedarbību. [...]”

60 Rumānija būtībā pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir pārkāpusi Regulas Nr. 211/2011 4. panta 2. punkta b) apakšpunktu, jo tā ir uzskatījusi, ka Komisijai bija tiesības veikt aplūkotā EPI priekšlikuma “strukturēšanu”, “kvalificēšanu” vai pat “daļēju reģistrāciju” un līdz ar to reģistrēt šo priekšlikumu, piešķirot tam strīdīgā lēmuma 1. panta 2. punktā aprakstīto un šī sprieduma 20. punktā atgādināto tvērumu.

61 Vispirms, lai izvērtētu šo iebildumu, ir jākonstatē, kā ģenerālvokāts to ir darījis secinājumu 63.–68. punktā, ka ar pārsūdzētā sprieduma 116. punktā ietvertajiem jēdzieniem “strukturēšana”, “kvalifikācija” un “daļēja reģistrācija” Vispārējā tiesa ir vēlējusies norādīt uz vienu un to pašu jēdzienu, proti, uz daļēju EPI priekšlikuma reģistrāciju, nepārņemot visu EPI priekšlikumu, ko sākotnēji iesniedza organizatori, un kura tvērums līdz ar to ir ticis ierobežots vai nu attiecībā uz īpašiem tiesību aktu priekšlikumiem, kas tajā būtu ietverti, vai, kā tas ir šajā lietā, attiecībā uz to tiesību aktu identificēšanu, kuru pieņemšana tiek ierosināta, vai, vispārīgāk, attiecībā uz veidu, kādā ir definēts EPI priekšlikuma mērķis.

62 Turpinājumā ir jākonstatē, ka Regulas Nr. 211/2011 4. panta 2. punkta b) apakšpunktā nav tieši paredzēta iespēja Komisijai veikt šādu daļēju EPI priekšlikuma reģistrāciju.

63 Faktiski saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, interpretējot Savienības tiesību normu, ir jāņem vērā ne tikai tās teksts, bet arī tās konteksts un šo normu ietverošā tiesiskā regulējuma mērķi (spriedums, 2022. gada 22. decembris, *Sambre & Biesme* un *Commune de Farciennes*, C-383/21 un C-384/21, EU:C:2022:1022, 54. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

64 Šajā ziņā, kā atgādināts šī sprieduma 40. punktā, no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka Regulas Nr. 211/2011 4. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētais reģistrācijas nosacījums atbilstoši EPI mērķiem, kādi tie ir minēti Regulas Nr. 211/2011 1. un 2. apsvērumā un kas it īpaši ir pilsoņu

līdzdalības Savienības demokrātiskajā dzīvē sekmēšana un Savienības padarīšana par pieejamāku, Komisijai, kurai ir iesniegts EPI priekšlikums, ir jāinterpretē un jāpiemēro tā, lai nodrošinātu EPI vieglu pieejamību.

- 65 Kā ģenerālvokāts ir uzsvēris secinājumu 80.–94. punktā, šie mērķi apstiprina tādu šīs tiesību normas interpretāciju, saskaņā ar kuru Komisijai ir jābūt iespējai daļēji reģistrēt EPI priekšlikumu.
- 66 Proti, kā Vispārējā tiesa pamatoti ir nospriedusi pārsūdzētā sprieduma 116. punktā, šādas iespējas liegšana Komisijai nozīmētu, ka EPI priekšlikuma reģistrācija principā būtu jāatsaka kopumā pat tad, ja tikai daļa no šī priekšlikuma būtu acīmredzami ārpus šīs iestādes pilnvarām iesniegt Savienības tiesību akta priekšlikumu Regulas Nr. 211/2011 4. panta 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē. Tādējādi hipotētiski tādēļ, ka organizatori ir pieļāvuši minimālu kļūdu attiecībā uz šo pilnvaru apjomu, viņu EPI priekšlikums būtu jānoraida kopumā, kas līdz ar to acīmredzami apdraudētu mērķi nodrošināt EPI vieglu pieejamību.
- 67 No tā izriet, ka Vispārējā tiesa nav pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 116. punktā nosprieždama, ka Komisija ar strīdīgo lēmumu varēja daļēji reģistrēt aplūkoto EPI priekšlikumu, ierobežojot tā tvērumu atbilstoši šī lēmuma 1. panta 2. punkta formulējumam.
- 68 Visbeidzot, runājot par iebildumu par to, ka Vispārējā tiesa, tāpat kā Komisija, neesot pārbaudījusi aplūkotā EPI priekšlikuma reģistrāciju, ņemot vērā visu organizatoru sniegto informāciju, pietiek konstatēt, ka pārsūdzētā sprieduma 116. punktā, kas vienīgais ir minēts šajā daļā, Vispārējā tiesa ir lēmusi tikai par aplūkotā EPI priekšlikuma daļējas reģistrācijas atbilstību Regulas Nr. 211/2011 4. panta 2. punkta b) apakšpunktam, nevis par to, vai, ņemot vērā organizatoru sniegto informāciju, šis priekšlikums, kā to attiecīgā gadījumā pār kvalificējusi Komisija, acīmredzami neietilpst šīs iestādes pilnvarās iesniegt Savienības tiesību akta priekšlikumu.
- 69 Līdz ar to vienīgā pamata otrā daļa ir jānoraida kā nepamatota.
- 70 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, vienīgais pamats ir jānoraida kā daļēji neefektīvs un kā daļēji nepamatots, līdz ar to šī apelācijas sūdzība ir jānoraida kopumā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 71 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 184. panta 2. punktam, ja apelācijas sūdzība nav pamatota, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem.
- 72 Atbilstoši šī reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz tā 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kam spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kam spriedums ir labvēlīgs.
- 73 Tā kā Rumānijai spriedums ir nelabvēlīgs un Komisija ir prasījusi piespriest tai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, šai dalībvalstij ir jāpiespriež segt savus, kā arī atlīdzināt Komisijas tiesāšanās izdevumus.
- 74 Saskaņā ar Reglamenta 184. panta 4. punkta otro teikumu, ja persona, kas iestājusies lietā pirmajā instancē, piedalās apelācijas tiesvedībā, Tiesa var nolemt, ka tā savus tiesāšanās izdevumus sedz pati.

75 Tā kā Ungārija ir piedalījusies tiesvedībā Tiesā, šīs lietas apstākļos ir jānolemj, ka Ungārija savus tiesāšanās izdevumus sedz pati.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (devītā palāta) nospriež:

- 1) Apelācijas sūdzību noraidīt.**
- 2) Rumānija sedz savus, kā arī atlīdzina Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumus.**
- 3) Ungārija savus tiesāšanās izdevumus sedz pati.**

[Paraksti]